

Pomoč poškodovanim in bolnim prosto živečim pticam

//Cvetka Marhold

1: Pri ravnanju s poškodovano sivo čapljo (*Ardea cinerea*) je potrebna izjemna pazljivost. V obrambi nam meri s kljunom naravnost v oči, zato jo, da se izognemo nesreči, vselej držimo tudi za vrat blizu glave.

foto: Damijan Denac

2: Mladiči sov zapustijo gnezda, še preden dobro letijo. Na sliki je mladič lesne sove (*Strix aluco*). Takšnega mladiča, kot je na posnetku, nikoli ne vzamemo iz narave, saj zanj še vedno skrbijo starši.

foto: Dušan Klenovšek

V naravi prosto živeče živali praviloma ohranjajo varno razdaljo do človeka. Verjetno je že vsak izmed nas srečal žival, ki je dopustila, da smo se ji povsem približali in jo celo vzeli v naročje. V takšnih primerih gre najpogosteje za poškodovane in bolne živali ter nemočne mladiče. Razumljivo je, da vsak ljubitelj ptic želi pomagati neboljenemu bitju. Pri tem je pomembno vedeti, v katerih primerih in kako je smiselno posredovati.

Pomagati smemo le poškodovanim in bolnim pticam, za katere vemo, da bodo po strokovni oskrbi in morebitnem začasnem bivanju v zatočišču zmožne samostojnega življenja v divjini. Preden pobereмо ptico, je potreben tehten premislek, ali je ni morda bolje pustiti v naravi. Zavedati se moramo, da je pomoč in zdravljenje mnogokrat le podaljševanje trpljenja in agonije.

Pri delu z nemočnimi živalmi ne smemo podcenjevati njihovih obrambnih sposobnosti. Zato moramo poskrbeti tudi za lastno varnost. Naše približevanje in usmerjenost oči lahko živali dojemajo kot napad plenilca. V takšnih situacijah poskušajo ptice zbežati in se pred nami ubraniti s kljunom, kremplji in peruti. Čaplje, na primer, v obrambi sunkovito iztegnejo vrat in s kljunom merijo naravnost v naše oči. Ujede in sove pogosto ležijo kot mrtve z odprtim kljunom. Ob naši pomoči se nenadoma poskušajo braniti in ob nespretnem ravnanju nam lahko povzročijo globoke rane. Poškodbe rok in prstov lahko preprečimo z usnjnimi rokavicami.

Pticam se vedno približujemo s strani in si pri tem prizadevamo, da ne bi zrl naravnost vanje. Najbolje jih je prekriti s primerno težko tkanino. Ptico s pregrinjalom nalahno pritisnemo proti tlor. Pregrinjalo nato počasi odkrivamo in žival primemo čim bližje glavi. Z drugo roko s čvrstim prijemom fiksiramo močne noge in hkrati onemogočimo gibanje peruti. Večjim vrstam lahko oči prekrijemo s krpo, kajti tako jih dodatno umirimo. Pri tem moramo pa-

ziti, da ne poškodujemo oči in prekrijemo nosnic. Manjše vrste ptic lahko damo v zračno kartonasto škatlo s pokrovom. Delati moramo skrbno in nežno, vendar odločno.

Ptici, ki ji želimo pomagati, je treba čimprej priskrbeti ustrezno pomoč. Primerno strokovno oskrbo za neboljene ptice zagotavlja zatočišče za prosto živeče živali. Oseba, ki žival najde, praviloma zagotovi ustrezen prevoz v zatočišče. Ptica mora imeti med prevozom dovolj velik zračni prostor, da lahko normalno stoji ali leži in se med potjo ne more dodatno poškodovati. V primeru, da ptici ne moremo nemudoma zagotoviti pomoči strokovnjaka iz zatočišča, jo lahko nesemo v najbližjo veterinarsko ambulanto.

Če se ob sprejemu ptice v zatočišče strokovno ugotovi, da je bila naša pomoč posledica napačne presoje, jo nemudoma vrnemo na kraj najdbe. Zatorej je bolje, preden ukrepamo, da se po telefonu posvetujemo s strokovnjakom iz zatočišča. Ob najdbi mladičev pogosto zmotno sklepamo, da so zapuščeni. Njihovi starši so najverjetneje v bližini. Mladičev, ki niso vidno poškodovani, se ne dotikamo in odvezujemo iz narave.

Mlakarice, kmečke in mestne lastovke, taščice, kose, velike sinice, šoje, srake, sive vrane ter domače in poljske vrabce lahko oskrbimo sami s pomočjo strokovnjakov. Za odvoz vseh drugih vrst ptic iz narave moramo obvestiti zatočišče v roku 24 ur.

Veselica v modrem

//Jakob Smole

Zlatovranka (*Coracias garrulus*) je simbol nižinske kulturne krajine v Sloveniji in Evropi. In ne samo to, je indikator današnjega stanja kulturne krajine in (ne)uspehov pri njenem varovanju. V Sloveniji še pred trideset leti dokaj pogosta je danes z enim do dvema gnezdecima paroma le še nezanesljiv